

СТАНОВИЩЕ

Относно: *Изменение и допълнение на Наредбата за прием на деца в общинските детски градини и в подготовителните групи в общинските училища на територията на Столична община, приета от Столичен общински съвет с Решение № 82 по Протокол № 48 от 22.02.2018 г., изм. и доп. (отстраняване на техническа грешка) – Решение № 270 по Протокол № 52 от 26.04.2018 г., изм. и доп. – Решение № 510 по Протокол № 58 от 26.07.2018 г., изм. (отстраняване на техническа грешка) – Решение 641 по Протокол 59 от 13.09.2018 г., изм. и доп. – Решение № 69 по Протокол 70 от 14.02.2019 г., в сила от 18.03.2019 г.*

Уважаеми доц. д-р Чобанов,

Бих искала да изкажа мнението си относно 1) необходимостта от приемане на мерки за намаляване на административната тежест върху родителите, 2) анализа, с който установявате “трайна тенденция за намаляване общия брой на децата обхванати в системата на предучилищно образование” и 3) въвеждането на уседналост по отношение на административен район.

1. Необходимостта от приемане на мерки за намаляване на административната тежест върху родителите.

Относно необходимостта от приемане на мерки за намаляване на административната тежест върху родителите чрез премахване на изискването за предоставяне на някои документи при записване на класирани деца в детски градини и предучилищни групи в училища, бих искала да предложа системата да се преработи, така че необходимите справки за документи да се правят автоматично. Мисля, че е напълно възможно и осъществимо да се направи интегрирана система, която е синхронизирана с всички държавни администрации, от които има нужда да се получава и използва информация. Такъв тип интегрирани системи съществуват и не са нещо нестандартно. Все пак живеем в 2020г., уж в държава, в която ИТ сферата е доста добре развита. По този начин и двата процеса - както този по кандидатстване, така и този по записване могат да бъдат изцяло автоматизирани, без нуждата от въвеждане на информация от страна на потребителя, която може да е невярна. Всички необходими данни могат да се сведат до въвеждане на ЕГН на детето. От там е ясно, кои са родителите му, къде им е постоянния, настоящия адрес, дали работят, къде работят, на трудов или граждански договор са. Прави се справка в ЕСГРАОН и НАП. Така ще се намали административната тежест не само за родителите, но и за персонала на заведенията, както и възможността за подаване на некоректни данни и манипулирането им.

2. Анализа, с който установявате “трайна тенденция за намаляване общия брой на децата обхванати в системата на предучилищно образование”

Относно анализа, в който "се установява, че е налице трайна тенденция за намаляване общия брой на децата, обхванати в системата на предучилищно образование", на база на

посочените данни, аз лично не виждам тенденция, камо ли тя да е трайна. Още повече, не разбирам на каква методологията се базира анализа. Липсва задълбоченост, конкретика и детайли, които ще изложат по-долу.

На база на посочените данни, анализът обхваща 4 години - 2017, 2018, 2019 и 2020, през които максималният брой на деца в група, съответно в двете възрастови групи - яслена и градинска е променян два пъти за четирите разглеждани години. Т.е. началните условията, при които се прави това сравнение се различават. Не забелязах задълбочено тълкуване на този факт и отразяването му в анализа. Не трябва ли, когато се прави сравнение условията да са максимално идентични, за да бъде по-точен анализа?

За да говорим за тенденция - трябва дадено събитие да има постоянна посока на движение, развитие. А за да е трайна - би трябвало тази посока на движение да е идентична в рамките на няколко ясно дефинирани периода. Може би имате различни разбирания за тези понятия? От изложените данни, по скоро се вижда спад в общия брой приети деца само за 2019 г. сравнено с предходните две години. Това според мен представлява единично събитие. Ще подкрепя тезата си с малко изчисления. Общия брой приети деца през 2017 и 2018 година не се различава драстично. Разликата е само 32 деца, като дори числото за 2018 година е по-голямото. Тези 32 деца на фона на приетите, грубо казано 47000, (закръглям към по-малкото число, за да бъде по-точна средноаритметичния брой деца приети за тези две години е 47059) представляват 0.07% (тук закръглянето е към по-голямо) от общия брой приети деца. От сравнението между тези две години се вижда дори леко покачване на обхванатите деца през 2018 г., което обаче е незначително, имайки предвид общия брой приети деца, както вече установих. Но тук у мен възникна следния въпрос - как е възможно бройката на приети деца да се запази почти еднаква за двете години (приемаме, че е 47000 деца), когато приемът на деца с хронични заболявания и в двете възрастови категории - ясли и градини е намален наполовина от 10 на 5 деца?

Тъй като не сте изнесли данни колко са сформирани яслените и градински групи през тези две години, най-грубо ще ги изчисля делейки общия брой приети деца на сбора от максимума на прием на деца в ясла и градин ($28+35=63$ за 2017 г. и $23+30=53$ за 2018 г.). По тези груби сметки през 2017 година е имало 747 групи, а през 2018 - 888 групи. Т.е. групите за една година са се увеличили със 141, така ли? Откъде се намери персонал за тези групи? Дали с толкова е нараснал броя назначени педагози от 2017 до 2018 г. в системата?

Според данните, през 2019 г. наистина се наблюдава по-значим спад на общия брой приети деца. Разликата е приблизително 2500 места (приемам 47000 за 2017 г. и 2018 г. и 44534 за 2019 г.), което на фона на 47 000 приети през предходните две години е 5.3%. Броят групи по описаната по-горе методология за 2019 г. е 873. Т.е. е близък до този изчислен за 2018 г.

През 2020 г. се наблюдава аналогичен спад на общия брой приети деца подобно на 2019 г.. Разликата е 3186 места (приемам 47000 за 2017 г. и 2018 г. и 43814 за 2020 г.), което на фона на 47 000 приети през 2017 и 2018 г. е 6.8%. Броят групи по описаната по-горе методология за 2020 г. е 859. Т.е. е близък до този изчислен за 2019 и 2018 г. Двете години 2019 и 2020 имат еднакъв брой максимален капацитет, но има разлика между общия брой приети деца (44534 - 2019 г., 43814 -2019 г.) - 720, което като процент от средноаритметичния общ брой приети деца за 2019 и 2020 г (44174) представлява 0.4%. Това би трябвало да се приеме за незначителен процент, но е добре да се анализират причините, защо приемът е намален през 2020г, без промяна в максималния брой деца в групи. Аз лично не видях анализ в тази посока.

Имайки предвид фактът, че от 2017 до 2019 година има намаляване на максималния брой на приетите деца с хронични заболявания със 7 броя за двете посочени възрастови групи и запазването на тази промяна през 2020 г., не смятате ли, че това е една от основните причини за намаления общ брой приети деца през 2019 и 2020 г? Това, мое предположение се подкрепя и от числата, които сте посочили за намаления броя деца, приети с хронични заболявания, през този

период. Отново липсва конкретика - тези числа за трите години ли са (2018, 2019, 2020 г - в които има редуциране на бройката деца с хронични заболявания) или конкретно за дадена година. Приемайки, че тези обявени числа (1200 и 9366) са общия брой неприети деца в тази категория, поради намаления прием за дадения период, ще направя калкулация с каква бройка се очаква да се намали общия брой приети деца заради редуцирането на максималния броя по критерия хронични заболявания. Събирам намалението в яслена и градинска група и общия брой неприети деца с хронични заболявания е 10566 за трите години - 2018 г., 2019 г. И 2020г. Ако приемем, че редуцирането през двете години е ставало еднакво, за по-лесно калкулиране, се получава, че за всяка от трите години (2018, 2019 и 2020 г.) общият брой деца трябва е намалявал с по 3522 деца. Т.е. заради редуциране на максималния брой деца с хронични заболявания се очаква намаляване на общия брой приети деца. Числото, изчислено по описания по-горе начин, а именно 3522, показващо намалението на приетия броя деца с хронични заболявания на година, е близко, но малко по-голямо от числото, показващо разликата между приетите деца 2017 и 2020 година (3229), числото, което според Вас показва "трайната тенденция" за намаления брой, обхванати деца. Този факт за мен доказва, че намаленият общ брой деца, приети през 2019 и 2020 г. е заради редуциране на максималния брой деца с хронични заболявания. Тъй като, изчисленията ми се базират на предположения, поради липсата на данни бих искала да получа следната информация - 1) колко са били обявените свободни места за всяка година, за всяка възрастова група през посочените години; 2) колко от тези "до 10", съответно "до 5" и "до 3" места за деца с хронични заболявания за 2017, 2018, 2019 и 2020 г. са реално заети от такива; 3) колко от местата за хронични заболявания, които остават свободни, се прехвърлят към общите места (защото не забелязвам намаляване на общия брой приети деца между 2017 и 2018); 4) защо има намаление на общия брой приетите деца през 2020 в сравнение с 2019 и на какво се дължи. Вие взехте ли предвид тази информация по време на анализа?

Друг фактор, който не сте уточнили е дефиницията на термина "обхват", който ползвате. Когато се говори за обхват би трябвало ясно да се определи на база на какво се изчислява - общ брой деца в специфицираната възрастовата група, но по кой критерии - 1) родени, 2) живеещи или 3) кандидатствали. Такива информация в доклад няма.

Не споменавате и целите си - какъв процент искате да обхванете (споменават се само целите определени от Европейския съвет). А също така не дефинирате в какъв период искате да ги постигнете и какъв е настоящият капацитет на системата конкретно? Моля, да ми обясните как е "видно от представените данни" в доклада, че "образователната система има достатъчния капацитет да работи с по-голям брой деца". Какво значи "достатъчен" капацитет? Кой определя дали е "достатъчен" и по какъв начин, метод? Къде е конкретиката? А също така, бих искала да разбера какво имате предвид под "капацитет" - база, персонал, качества на персонала? Защо изобщо не се засяга темата качество? Не споменавате да анализирате и измервате качеството на това предучилищно образование. Защо не се взема предвид и то? Качеството не трябва ли също да е основна цел или само количеството - обхвата е важен? Ако да, защо липсва в анализа? Какви критерии бихте използвали да измерите качеството?

Относно данните за текущия обхват - тези 44% деца с осигурен достъп до детска ясла до 3г. в София на каква база са изчислени - на общ брой кандидатствали деца или на общ брой деца, живеещи в София? Тук отново стига до въпроса - как се дефинира обхвата. През последните 10 години в Софи всяка година между 8000 и 10000 деца остават извън системата. Тази трайна тенденция, как и къде е взета под внимание в анализа? Чисто информативно 8000 деца са 17% от приетите деца за 2017, 2018 г. (47000 обхванати деца за всяка от годините), а числото, което обсъждате 3229 е приблизително 7%.

На какво се дължи вариацията в процентите за София във възрастова група 3-6г? Посочените 75-80% какво представляват - обхванати деца по възрасти или по райони? Къде е детайлният анализ по тези два критерия?

Относно 100% прием за деца на 5 и 6 г. ще повторя въпроса си - на каква база е изчислен? Защо не е отчетен фактът, че задължителната предучилищна подготовка в момента се провежда под две форми - целодневна и полудневна? Условиата еднакви ли са за децата, за персонала, за родителите? Качеството еднакво ли е? Защо не са изнесени данни каква част от тези деца са в целодневна и каква в полудневна форма? Кои социални, етнически групи от хора се възползват от единната форма и от другата форма? Защо не се сравнят двете форми? Защо не се анализира как се е постигнал този 100% обхват и може ли методите за постигане му да се приложат и в по-ниските възрастови групи? Според мен въвеждането на предучилищни групи в училищата, води до по-високият обхват. Следователно за да се постигне повишаване на обхвата във всяка възрастова група ще трябва да се осигурят нови места.

За мен остава неясно и защо сравнявате ситуацията в София с други европейски държави? Каква е целта на това сравнение? Защо се сравнява само бройката на децата в група? Къде е бройката на персонал, ангажиран с тези деца, съотношението деца/персонал (обикновено съотношението възпитател:деца е 1:10 в тези европейски държави, които сте изброили)? Къде остава сравнението по другите критерии - посещаемост на децата, качество на образование? Нека да не бъдем повърхностни, а по-задълбочени в сравненията и анализите си.

Не разбирам и как от факта, че в други държави групите са с по 30 деца и посещаемостта в София е по-ниска от максимално допустимата, води до извода, че "наличният персонал в градините е достатъчен" и системата има "необходимия капацитет за работа с по-голям брой деца в група". Отново се пропуска факторът съотношение възпитател (педагог) - деца и как и кой определя дали "необходимият капацитет" е наличен. Взехте ли предвид мнението на персонала по тези въпроси? Защо няма данни на тази тема? Отново къде е качеството?

Направихте ли анализ кои са засегнатите групи, когато отчитате "трайна тенденция за намаляване общия брой на децата обхванати в системата на предучилищно образование? Направихте ли допитване към родителите на необхванатите деца какви са причините тези деца да не бъдат обхванати?

3. Въвеждането на уседналост по отношение на административен район

Не мисля, че с въвеждането на критерий уседналост за административния район и увеличаване на точките за уседналост като се прави разлика между настоящ и постоянен адрес се решава дори частично проблемът с обхвата. Тези изменения няма да доведат до повишаването на обхванатите деца, поради простата причина, че местата са фиксирани и те няма как да се увеличат с промяна на критерия уседналост. Тези промени единствено ще доведат до отпадане на едни деца за сметка на други в класиранията. Т.е. само до позицията на детето в списъка на чакащите, а не до увеличаване и отваряне на нови места за да може да се повиши обхвата. Следователно бих искала да попитам какво се цели с въвеждането на тези критерии? Защо се дава толкова голяма тежест на адреса? На базата на какъв анализ е избран този критерий? Детските заведения не са равномерно разпределени нито по квартали, нито по административни райони, нито пък отговаря на съотношението жители на района - брой детски заведения за да може това да е водещо при кандидатстването? Липсва анализ, защо няма такъв критерий (съотношение жители на района - брой детски заведения), които да се следи от общината. Той би бил полезен при планирането както на детските градини, така и на необходимата инфраструктура за нормалното съществуване на гражданите в района. С други думи цялостна визия липсва при планирането и застрояването на районите. Защо общината позволява строежи на множество

жилищни сгради без да подсигури адекватна инфраструктура за жителите? Какви очаквания има общината - хората, които живеят в тези сгради и райони да нямат деца или да нямат нуждата от ясли, градини и училища?

Също така смятате ли за адекватно едно дете да има възможност да кандидатства с 4 адреса (настоящ или постоянен на майката, или на бащата)? Още повече има случаи, в които най-близката/удобно градина се намира в друг административен район? Как това се отчита при кандидатстването с въвеждането на критерия уседналост?

Не разбирам защо трябва да се разграничава постоянен и настоящ адрес? В крайна сметка човек обитава един адрес и той е настоящият му.

Как с въвеждането на уседналост ще се постигне повишаване на обхвата? Ако целите повишен обхват, трябва да откривате нови места, а не да променяте критериите за прием.

03.07.2020г
Гр. София

С уважение,
Любка Стефанова